

Kvalitetsutvikling i barnehagene i Fosenregionen

Rapport fra ekstern vurdering i Futura barnehage i uke 45/2019



Vurderingstema
Personalets rolle i barns leik

Innhold

.....	1
1. Forord	3
2. Ekstern barnehagevurdering som verktøy	4
3. Fakta om barnehagen	5
4. Vurderingstema og fremtidsbildet.....	6
4.1 Fremtidsbildet.....	7
5. Barnehagens sterke sider og utviklingsområder.....	9
6. Videre arbeid og spørsmål til refleksjon	18
7. Oppfølgingsavtale etter ekstern barnehagevurdering.....	19
Vedlegg 1 - Deltakere i vurderinga	20
Vedlegg 2 – Tidsplan	20
Vedlegg 3 – Metoder.....	22
Forberedelse av barna.....	22
Møte med foresatte.....	22
Møte med styreren.....	23
Vedlegg 4 – Intervjuguide til barna.....	23
Vedlegg 5 –Intervjuguide til foresatte.....	24
Vedlegg 6 – Intervjuguide til personalet	24

1. Forord

Jeg skulle ønske dagens barn
Lekte mer enn de gjør.
For den som leker som liten
Får en rikdom inni seg
Som man kan øse av hele livet.
Man bygger opp en varm, hyggelig
verden inni seg.

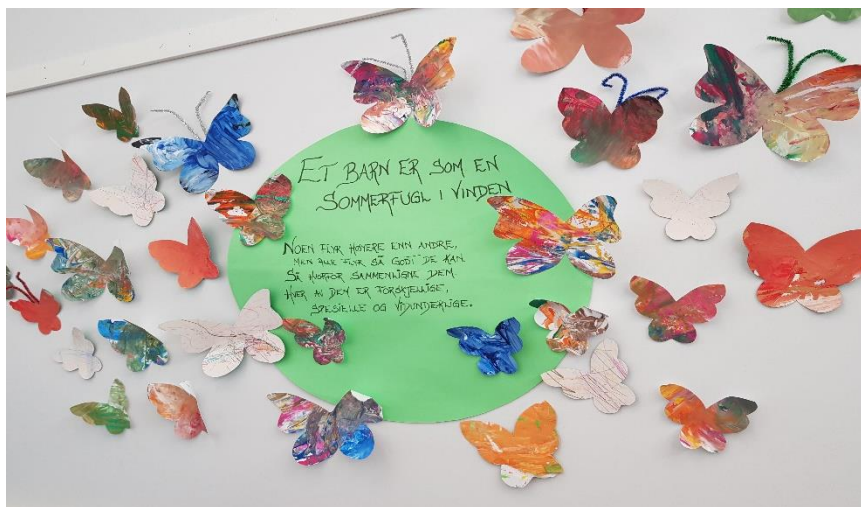
En verden som gir styrke om livet blir vanskelig
Et sted man kan ty til i motgang og sorg

Astrid Lindgren

Vi ønsker å takke for fine dager sammen med barn og ansatte ved Futura barnehage. Vi er blitt godt mottatt og har fått et lite og godt blick inn i barnehagens hverdag. Vi har hatt gode samtaler med barnehagens ledelse som villig har forklart og beskrevet ulike ting vi har lurt på, slik at vi skulle få et helhetlig bilde av barnehagens praksis. Vi takker for gode samtaler med ansatte, barn og foreldre. Vi ser at barnehagen har vært godt forberedt på at vi skulle komme, noe som også gjenspeiler seg i måten vi blir møtt av barna.

Det er med ydmykhet og respekt at vi presenterer våre funn i denne rapporten, da vi er veldig klar over at vi kun har vært tilstede i 3 av årets 365 dager. Vi håper at våre observasjoner og innspill kan bidra til videre refleksjoner i personalgruppen, og være et grunnlag for videre utvikling. Vi ønsker dere lykke til med det videre arbeidet!

Med hilsen
Kjersti Nissen og Maiken Rasmussen



2. Ekstern barnehagevurdering som verktøy

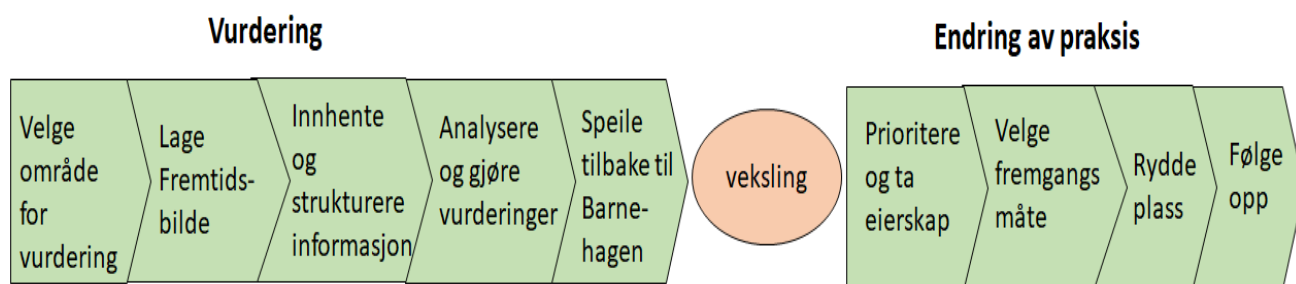
Ekstern barnehagevurdering er et verktøy for å hjelpe barnehagen med å vurdere og videreutvikle kvaliteten på tilbudet til barna. Metoden bidrar med et eksternt blikk fra to «likemenn» som kommer til barnehagen for å observere og snakke med barna, de foresatte og de som jobber der.

Vurderingsområdet tar utgangspunkt i barnehagen sitt ståsted og handler om element som vil gjøre de tilsette bedre i stand til å utføre sine primære oppgaver knyttet til barna sin trivsel, læring og utvikling.

Ekstern barnehagevurdering består av fem trinn:

1. Velge område for vurdering
2. Lage fremtidsbildet
3. Innhente og strukturere informasjon
4. Analysere og gjøre vurderinger
5. Speile tilbake til barnehagen

De fem trinnene er nå gjennomførte og oppsummerte i denne rapporten. Den videre prosessen kan synliggjøres slik:



Det er barnehageeieren og styreren som har ansvaret for å følge opp vurderingen med utviklingsarbeid i barnehagen.

Grunnlaget for ekstern vurdering i barnehagen finner vi i Rammeplan for barnehagen. Les mer om ekstern barnehagevurdering på <http://www.udir.no/ekstern-barnehagevurdering>

I Fosenregionen samarbeider de 6 kommunene Osen, Roan, Åfjord, Indre Fosen, Bjugn og Ørland om ekstern barnehagevurdering. Vurderingsgruppa består av 6 kompetente og erfarne pedagoger som jobber i barnehagene på Fosen, samt 3 pedagoger/ veiledere fra DMMH.

3. Fakta om barnehagen

Futura barnehage sto ferdigstilt i 2007, og ble bygget som en basebarnehage. Pr i dag består barnehagen av 10 baser fordelt på tre team.

Futura har et godkjent leke- og oppholdsareal på 760 m², 5,3 m² for barn under tre år og 4 m² for barn over tre.

Pr. d.d. er det 115 barn i barnehagen, 24 årsverk i grunnbemanning, 6,5 årsverk knyttet til barn med behov for spesialpedagogisk hjelp, to lærlinger og 2,1 årsverk til ledelse.

Barnehagen ledes av en ledergruppe bestående av styrer, tre teamledere og barnehagens tiltaksleder.

Hvert team sin grunnbemanning består av fire pedagogiske ledere og tre fagarbeidere/assistenter. I tillegg er det personell på flere av basene knyttet til barn som har behov for ekstra hjelp og støtte.

Det er opprettet en base som er ute hele dagen, hele året. Her er det to pedagogiske ledere og en fagarbeider.



4. Vurderingstema og fremtidsbildet

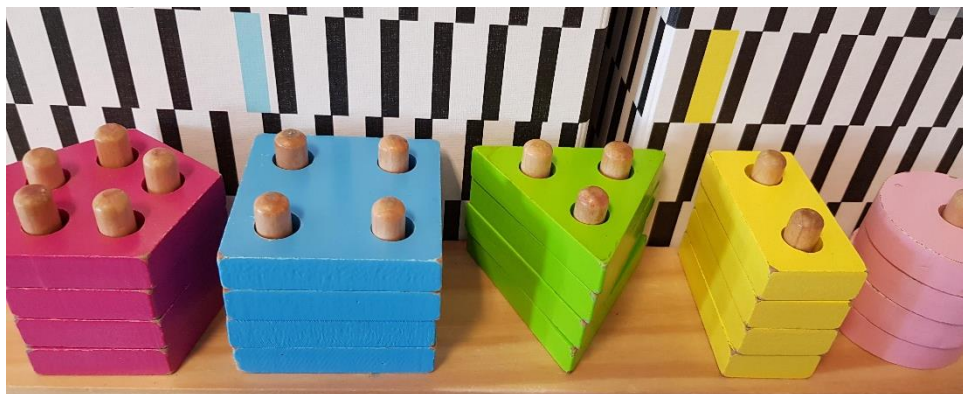
Futura barnehage har bedt om vurdering på følgende tema:

Personalets rolle i barns lek.

Barnehagen kom fram til vurderingsområde etter en prosess i personalet og i samarbeid med barnehageeier: «Personalet tar initiativ til lek og bidrar til at alle kommer inn i leken». Vurderingstemaet ble justert etter innspill fra de eksterne vurdererne, og godkjent av barnehagen. Ståstedsanalysen 2019 viser en lav score knytta til personalets initiativ til lek og at alle inkluderes i leken. Dette gjør oss oppmerksom på at vi må jobbe mer strukturert, systematisk og kollektivt i personalgruppa med refleksjoner rundt vårt syn på lek, hvordan personalet legger til rette for og inspirere til lek og hvordan vi sørger for at alle barn blir inkludert i leke-felleskapet.

Bakgrunn:

Barnehagen jobbet i 2015 – 2016 med prosjektet «Nulltoleranse for mobbing». Dette prosjektet sammen med Ståstedsanalysen for 2017 var grunnlaget for valg av fokusområde i BAKOM - prosjektet (2017 – 2019). «Hvordan kan jeg bidra til å styrke barns selvfølelse i det daglige samspillet i barnehagen?». Vår arbeidshypotese var at barn med god selvfølelse i liten grad krenker andre barn. Dette kan også sees i sammenheng med Ørland kommunes fokus på tidlig innsats i oppvekstsektoren. Hovedmål for barnehagene i kommuneplanarbeidet (2017 - 2020) er at «Alle barn skal delta aktivt i et inkluderende fellesskap».



4.1 Fremtidsbildet

Vurderingstema: Personalets rolle i barns leik

Kvalitetsmål	Tegn på god praksis
<p>Barneperspektivet</p> <p>Alle barn er inkludert i leik</p>	<ul style="list-style-type: none">• Barna opplever å bli sett• Barna opplever inspirerende leikemiljø• Barna erfarer verdsettelse for sin leik• Leiken skaper god samhandling mellom barn og personale og barn imellom
<p>Personalperspektivet</p> <p>Personalet fremmer et inkluderende miljø hvor alle barn kan delta i leik</p>	<ul style="list-style-type: none">• Personalet er delaktig i barns leik• Personalet skaper inspirerende leikemiljø• Personalet veileder barn i leiken• Personalet støtter barns initiativ til å leike med andre barn
<p>Foresatteperspektivet</p> <p>Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet, ta vare på barns behov for omsorg og leik</p>	<ul style="list-style-type: none">• Foresatte opplever å bli tatt på alvor• Foresatte får jevnlig informasjon om barnets leik• Foresatte opplever at barn er inkludert i leik• Foresatte opplever at personalet er aktive sammen med barn i leik
<p>Barnehagen som lærende organisasjon</p> <p>Barnehagen er en lærende organisasjon som systematisk vurderer personalets rolle i barns leik</p>	<ul style="list-style-type: none">• Ledelsen setter i gang og følger opp personalets refleksjon over egen rolle i leiken• Personalet involverer barns stemme i vurderingsarbeidet• Ledelsen fremmer kultur for konstruktive tilbakemeldinger• Barnehagen gjennomfører veiledning systematisk

Fremtidsbildet har vært utgangspunktet for barnehagevurderingen og beskriver den ønskede situasjonen innen vurderingstemaet ut fra lov om barnehage, forskrifter og faglig, pedagogisk kunnskap. Kvalitetsmålene og tegn på god praksis i denne rapporten er utformet av vurdererne i samarbeid med barnehagen.

Vurdererne sammenliknet kvalitetsmål og tegn på god praksis med informasjonen som ble samlet inn om vurderingstemaet gjennom intervju og observasjon i barnehagen, i tillegg til de dokumentene som barnehagen la fram.

5. Barnehagens sterke sider og utviklingsområder

Vurderingen tar utgangspunkt i observasjoner, refleksjonsmøter og innhentet materiale og hvordan dette samsvarer med det som har kommet fram i samtaler med barn, ansatte og foreldre.

Vi ønsker å poengtere at det i våre beskrivelser og i våre spørsmål kan oppfattes som at *god praksis* og *praksis som kan bli bedre* er to like størrelser, men slik er det ikke. Vi opplever at barnehagen har veldig dyktige ansatte som ønsker det beste for sin barnehage. Gjennom vurderingsdagene har vi i all hovedsak observert god praksis, og noen tilfeller av praksis som vi stiller spørsmål ved og som vi mener kan bli bedre.

Tegn på god praksis og praksis som kan bli bedre

Kvalitetsmål: Barna

Kvalitetsmål, Barna Alle barn er inkludert i leik

Tegn som tyder på dette er:

- Barna opplever å bli sett
- Barna opplever inspirerende leikemiljø
- Barna erfarer verdsettelse for sin leik
- Leiken skaper god samhandling mellom barn og personale og barn imellom

God praksis:

Vi som vurderere har vært tilstede sammen med barn og ansatte i hverdagen på Futura barnehage i tre dager. Vi har observert samspill mellom barn og mellom barn og voksne som har vært preget av gode relasjoner og anerkjennelse. Vi har sett mange eksempler at voksne ser barnet og dets behov, og som bevisst setter i gang tiltak for å fremme enkeltbarnets leik i tillegg til å ha fokus på å inkludere andre barn i leik. Vi har sett voksne som har observert barn som ikke er deltakere i etablert leik som blir hentet inn i samleik med andre barn, voksne som har tilpasset leikemiljø for å inkludere flere barn i en etablert gruppe og voksne som stiller veiledende spørsmål for å skape refleksjon rundt situasjoner som oppstår i barnegruppa der barna på grunn av dette, selv finner gode løsninger i leiken. Dette er for oss tegn som tyder på at barna blir sett og at personalet er bevisste viktigheten av å inkludere barn i leik.

Vi har sett barn som har vært lei seg og voksne som har gitt barnet tid og rom til å være lei seg uten å prøve å flytte fokus over til noe annet og samtidig vært tilstede. I etterkant av dette inviterte den voksne barnet inn i leiken sammen med seg selv og andre barn. Dette mener vi er tegn på at den voksne ser barnet, respekterer barnets følelser og bidrar til inkludering i etterkant.

I uteleiken observerte vi voksne på småbarnsbasene som så barnas behov og ivaretok dette gjennom å tilpasse utetiden etter enkeltbarnets- og gruppas behov, der noen gikk inn tidligere. Dette ser vi som et tegn på god praksis da barna hadde bedre forutsetninger for å skape lek inne enn ute når de tydelig var utilpasse utendørs.

Vi observerte voksne som tok tak i barnas aktivitet og brukte dette til inkludere flere barn. Det utviklet seg til at flere barn ivrig deltok i leting etter pinner sammen med en aktivt deltakende voksen som oppmuntret til deltakelse, og i tillegg respekterte de barna som ikke ønsket å delta. For oss tyder dette på at barn blir sett og deres ønsker blir respektert og anerkjent.

Vi har observert refleksjoner i personalgruppen der ansatte tydelig har fokus på enkeltbarnets behov for leikevenner, viktigheten av barnas leik-kompetanse og hvordan de voksne på en god måte kan bidra til at barn utvikler seg selv som leikekamerater i gruppe.

Vi har sett leikemiljø som ivaretar barns behov for fysisk utfoldelse både inne og ute. Innemiljøet har rom som innbyr til herjeleik med store puter, madrasser og tjukkas. Her har vi observert barn i glede og latter.

Vi har fått fortalt av barn på barnehagen at de selv har ønsker om å få leike i fred, og at de har gode muligheter til dette siden barnas leikemiljø er tilpasset ulike former for lek, og at barna har muligheten til å få en følelse av å være alene selv om voksne er tilstede og har overblikk.

I barnesamtalene kommer det frem både at de voksne kan leke og at de ikke kan det. Videre forteller noen av barna at de tegner, leker dyr og danser sammen med de voksne. Barna forteller også ivrig om regelleiker som "Alle mine kyllinger" og "Kongen befaler" der vi får inntrykk av at barn og voksne leker sammen, så vi sitter igjen med et inntrykk av at voksne kan leke og at de deltar i lek med barna.

Praksis som kan bli bedre:

Vi som vurdere har i våre observasjoner hatt fokus på kvalitetsmålet i fremtidsbildet som handler om alle barn skal bli inkludert i lek. Vi ser at personalet uttrykker høy faglig kompetanse knytta til relasjoner og måter å se, møte og ivareta barn. Her kan det imidlertid se ut som ikke alle ansatte klarer like godt å omsette teoretisk kunnskap ut i praksis.

Vi har observert barn som går alene over lengre tid, uten at voksne tar grep og bidrar til å inkludere barn i leiken. I barnehagens års- og utviklingsplan beskrives viktigheten av at personalet skal ta initiativ til leik og bidra til at alle barn kommer inn i leiken. Vi undrer oss over personalets bevissthet rundt egen rolle og eget ansvar i inkludering av barn i leik.

Vi har sett barn som blir oversett av voksne når barn innbyr til samtale rundt en gjenstand barnet ønsker å vise frem, og på bakgrunn av dette stiller vi oss undrende til om ansatte er bevisste disse mulighetene til samspill og mulighetene en slik situasjon er for å skape en felles leik?

Vi har observert personale som irettesetter barn, og som ble etterlatt til seg selv uten at voksne tok kontakt for å sjekke ut hvordan barnet hadde det i etterkant. Vi stiller spørsmål rundt personalets bevissthet rundt det å ivareta barnet og «reparere» relasjonen i etterkant av en slik hendelse.

I barnehagens års- og utviklingsplanen beskriver de et behov for å arbeide mer systematisk med leik og personalets rolle i leiken. Vi som vurderer støtter Futura barnehagen i dette, da vi ser gode utviklingsmuligheter innen området, og spesielt knyttet til personalets rolle i leiken.

Kvalitetsmål: Foresatte

Kvalitetsmål, **Foresatte**

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet, ta vare på barns behov for omsorg og leik

Tegn som tyder på dette er:

- Foresatte opplever å bli tatt på alvor
- Foresatte får jevnlig informasjon om barnets leik
- Foresatte opplever at barn er inkludert i leik
- Foresatte opplever at personalet er aktive sammen med barn i leik

Foresatte opplever at de kun har et begrenset innblikk i barnas hverdag, og det er viktig å ha med seg inn i lesing av foreldrenes tilbakemeldinger. Foresatte gir uttrykk for at er bevisste sin rolle i barnehagen, og sier at de selv kan bli bedre på å innhente informasjon, bli flinkere til å møte opp på foreldremøter og at de må være bevisste sitt ansvar som rollemodeller ovenfor barna når de snakker om andre og hva de sier. Vi opplevde en engasjert foreldregruppe som ønsker både barnets og barnehagen sin det beste.

God praksis:

Foresatte gir uttrykk for at de blir tatt på alvor i kommunikasjon med personalet og er tydelige på at de verdsetter dette. Noen av de foresatte sier at de får god informasjon om ulike hendelser både i den daglig dialogen som ved henting, men også foreldresamtaler. I tillegg fortelles det om et personale som er åpne om ulike utfordringer knyttet til ekskludering. De er tydelige på at de verdsetter at personalet er åpne og direkte i samarbeidet med foreldre, og at de ikke er redd for å ta de vanskelige samtalene. Dette synes foresatte at er viktig med tanke på samarbeidet med barnehagens personale.

Alle de frammøtte opplever at alle barn på Futura barnehage har noen å leike med, og at personalet er oppmerksomme på om barn blir ekskludert. De legger merke til at personalet gir alternative leikevenner og ivaretar etablert leik, og at ansatte ser barna og hvordan samspillet fungerer. Foresatte sier også at barna selv forteller om egen leik med voksne i barnehagen. Foresattegruppa fremhever at personalet verdsetter ulikhet og forskjellighet, og at de tydelig arbeider med dette.

Det framheves at det er positivt at personalet organiserer barn i mindre grupper for å ivareta barna og inspirere til leik, og for å ivareta enkeltbarnets behov for skjerming i leik. Foresatte gir uttrykk for at de ser personalet som er nærværende og viser engasjement i samhandling med barna inne.

Foresatte sier at de har lagt merke til at barnehagen har blitt bedre på tilbakemeldinger og at de har jobbet med dette, og de trekker frem at dette er positivt. Transponder som kommunikasjonsverktøy trekkes fram som positivt, og foreldre ønsker stort sett så mye informasjon som mulig, og ønsker en lik praksis over hele barnehagen.

Praksis som kan bli bedre:

Foresatte gir uttrykk for at det er stor forskjell på praksis mellom basene og fra person til person innad på basene. "Det er stor strekk i laget". Det handlet om hvordan foreldre og barn blir tatt imot og hvilken informasjon personalet gir. Her etterspørres det en mer helhetlig og felles praksis på huset, og vi stiller spørsmål ved refleksjoner rundt felles praksis både på de ulike basene og i barnehagen som helhet.

Foresatte sier at de får tilbakemeldinger dersom noe negativt har hendt i barns leik, men de etterspør og ønsker at personalet i større grad kan gi positive tilbakemeldinger om barns leik. Foresatte trekker fram at personalet kan være mer i forkant med å styrke inkludering i leik.

Foresatte stiller seg undrende til behovet for at personalet må være aktivt med i barns leik, også hva "aktivt med" innebærer. Vi stiller spørsmål om barnehagen med fordel kunne reflektert over dette sammen med foresattegruppene for å kunne skape en større forståelse for barnehagens samfunnsoppdrag innen leik og den voksnes rolle i leiken sammen med barn. Det var forskjellige oppfatninger om personalet var med i leik ute. Noen opplevde at de ansatte hadde stort fokus på å ha oversikt, telling av barn og avkryssingslister, framfor å være involvert i uteleik. Vi stiller spørsmål rundt personalets bevissthet og organisering rundt det å være tilstedeværende i de ulike situasjoner i løpet av dagen, og da spesielt ved hentetid der personalet kan oppleves som lite delaktige, og om dette er noe personalet sammen har reflektert over.

Foresatte trekker også frem at de opplever at det er forskjell i hvor mye informasjon de får fra barnehagens ansatte knyttet til de ulike tidspunktene de henter barna i barnehagen. Dette viser foresatte forståelse for, og ser at de også, om mulig, kan ta seg bedre tid ved henting og levering, samt etterspørre informasjon om barns leik. Vi lurer på hvordan personalet tar ansvar for at alle foreldre får tilstrekkelig informasjon om barns leik?

Foresatte opplever at det er også store forskjeller på hvordan Transponder brukes som kommunikasjonskanal, der noen får mye informasjon og noen i får i mindre grad. Vi stiller spørsmål ved om det er utarbeidet retningslinjer som er kommunisert med foreldre, og som er innarbeidet i personalgruppa.

Kvalitetsmål: Personalet

Kvalitetsmål, **Personalet**

Personalet fremmer et inkluderende miljø hvor alle barn kan delta i leik

Tegn som tyder på dette er:

- Personalet er delaktig i barns leik
- Personalet skaper inspirerende leikemiljø
- Personalet veileder barn i leiken
- Personalet støtter barns initiativ til å leike med andre barn

God Praksis:

Vi har sett at personalet er delaktig i leik på alle team. Dette skjer på ulike måter utfra leiken egenart og utfra barns behov. Det innebærer at det er forskjellige måter å ta del i leiken på, både aktivt og passivt, likevel med oppmerksomhet og nærvær. Personalet sitter på gulvet, eller rundt

bordet, er nær og tilgjengelig for barn i lek. Personalet tar del i leiken med å sette ord på barns handlinger, komme med innspill som kan utvide leiken og drive leiken videre. Vi har sett at personalets deltakelse også bidrar til at barn inkluderer seg selv eller klarer å inkludere andre barn i leiken.

Eksempel: To gutter styrer hvert sitt ratt og flere barn vil gjerne gjøre det samme. Personalet foreslår å lage taxi som de to gutter styrer. Hun setter fram stoler og flere barn tar plass. Personalet spør: "kan dokker kjør oss te butikken?", og leiken bringes videre.

Dette kan vi også knytte hvordan personalet veileder barn i lek. Vi har sett at personalet hjelper barn til å ta imot og forstå andre barns kontaktforsøk/ innspill ved å sette ord på det hun forstår som barnets intensjon. Vi har observert hvordan personalet støtter barns initiativ til samlek med andre barn, blant annet ved å sette ord på barns initiativ til samspill, og gjøre barna oppmerksom på hverandre. Personalet setter selv ord på betydningen av å støtte barn i å være attraktive leikekamerater for hverandre. Det ser ut til at personalet gir støtte og veiledning til barn både som forebyggende og når barn er i konflikt, ofte i konkurranse om samme leikemateriale. Personalet veileder ved ulike språkstøtte, som å sette ord på, snakke med barna om mulige løsninger, tilby alternative leiker. Her blir personalets veiledning en forutsetning for at barn skal fortsette å være deltaker i leiken.

Eksempel: Voksen går inn i konflikt mellom to barn og veileder til å sammen finne løsning ved å inkludere begges oppfatning av uoverensstemmelsen og begges løsningsforslag. Bidro til at begge barn fant hverandre i fiskestangleken gjennom fokus på å dele.

Vi har også sett at barnehagens lekemiljø inspirerer barn til å leike med hverandre. Vi har sett samlek rundt fysiske installasjoner hvor barn inkluderer seg selv, som for eksempel store puter, madrasser, kuber med tepper, små møteplasser. Vi har sett personale som forteller eventyr som kilde til felles leketema, dokumentasjoner på vegger som barn kjenner igjen og inspireres av, og hørt personalet fortelle om felles erfaringer for eksempel gjennom dans, konsert, dramatisering som også kan støtte barn til å ta en rolle i leiken. Voksne beskriver en bevissthet på at de er en del av lekemiljøet i måten de tar i bruk både seg selv og leikematerialet. Personalet viser bevissthet og kompetanse gjennom refleksjoner rundt hva et inspirerende lekemiljø kan være. Barns opplevelse av hva som inspirerer til lek kan være forskjellig fra hva personalet ønsker skal inspirere. Dette krever både evne til observasjon og åpenhet for barnet. Personalet viser bevissthet om betydningen av å variere lekemiljøet, ha materiale som inspirerer til fantasi og kreativitet, samt leiker som inspirerer til fellesskap. Personalet uttrykker et ønske om oftere sette fram leiker som innbyr til lek.

Praksis som kan bli bedre:

Vi har sett variasjoner i personalets deltakelse i barns leik både inne og ute. Ute ser vi også personalet som står og snakker om sine tema over hodene på barn, også når barn gråter og er utilpasse. Vi stiller spørsmål ved praksiser som ser ut til å gi barn lite glede og mening ved å være ute, også ved lekemiljø og personalet som ikke skaper inspirasjon til leik.

Vi har også sett personalet som i mindre grad har vært delaktig i barns leik, eller gitt tilstrekkelig støtte til barn til å være i leik. Barn har gått alene og selv trukket seg unna fellesskapet. Det kan selvfølgelig være et viktig behov for barnet å være alene eller bytte lekemiljø. Vi stiller likevel spørsmål ved hvordan personalet følger opp enkeltbarn som ekskluderer seg selv, eller bare forsvinner fra leiken. Hvilke støtte får barn til å gjennomføre sine prosjekter?

Et eksempel: Personalet veileder barna i konflikt om leikemateriell. Hun setter ord på, ser barns ønsker, hjelper det tredje barnet til å finne tilsvarende leikemateriell. Personalet er ikke lenger del av leiken, men blir opptatt av noe annet. Leiken forsetter, men den tredje har lite samspill og innspill i leiken. Inkluderer ikke seg selv eller får henvendelser fra de to andre barna – han går fra leiken for å bygge lego alene.

Vi har sett personalet som deltar i leik på måter som i liten grad gir plass til barns deltakelse. Det kan være barn som ikke får oppmerksomhet, blir løftet fram, eller barn som blir korrigert. Ut fra slike observasjoner stiller vi oss undrende til personalets forståelse for og refleksjon rundt egen rolle i barns leik. Dette underbygges av at personalet i personalmøtet, gir uttrykk for at de ikke har godt nok felles syn på leik eller forståelse for personalets rolle i barns leik.

Vi har lagt merke til at det henger mye dokumentasjon på veggene, men vi har ikke sett hvordan personalet bruker ulik dokumentasjon til inspirasjon til leik eller til samtale med barn eller mellom barn. På direkte spørsmål beskriver personalet at de bruker dokumentasjon som kilde til samtale med barn.

Kvalitetsmål: Barnehagen som lærende organisasjon

Kvalitetsmål, **Barnehagen som lærende organisasjon**
Barnehagen er en lærende organisasjon som systematisk vurderer personalets rolle i barns leik

Tegn som tyder på dette er:

- Ledelsen setter i gang og følger opp personalets refleksjon over egen rolle i leiken
- Personalet involverer barns stemme i vurderingsarbeidet
- Ledelsen fremmer kultur for konstruktive tilbakemeldinger

- Barnehagen gjennomfører veiledning systematisk

God Praksis:

Vi opplever at Futura barnehage har en tydelig og klar forventning til sitt eget arbeide og er bevisste i sine valg av arbeidsmåter for å nå mål de setter seg. Vi opplever at det er stort fokus på det å utvikle gode arbeidsmetoder som tar barnehagen fremover mot et felles mål med barnets beste i fokus. Det er tydelig for oss at barnehagen har et stort faglig fokus, og har et stort ønske om å være en lærende organisasjon som kontinuerlig forbedrer sine arbeidsmåter der alle ansatte skal være bidragsyttere og delta i dette utviklingsarbeidet.

Ledergruppa fremstår som en viktig del av det å drive utviklingsarbeidet og er bindeleddet mellom ledelse, team og den enkelte base. Barnehagen har gode systemer og rutiner for å samarbeide med eksterne samarbeidspartnere rundt enkeltbarn og grupper. Styrer har klare tanker rundt hvordan barnehagen skal arbeide med et utviklingsarbeid med lek og voksenrollen i fokus. Dette på bakgrunn av tidligere erfaringer med den strukturen og arbeidsmåtene barnehagen har brukt i utviklingsarbeid.

Styrer forteller at det arbeides kontinuerlig med å ha fokus på arbeidet med å skape en god, konstruktiv tilbakemeldingskultur, hvor ledelsen legger vekt på å gi positive tilbakemeldinger, løfte enkeltpersoner og bygge en åpen kultur for spørsmål og refleksjon. Barnehagen jobber systematisk med veiledning og refleksjon i faste refleksjonsgrupper hvor alle ansatte er involvert, hvor de reflekterer sammen rundt en case. Målet er felles faglig utvikling på barnehagen, og vi har fått forståelse for at dette er en praksis som oppleves verdifull for barnehagen, noe som personalet bekrefter i personalmøtet. Refleksjoner knyttet til praksis gir også rom for å gi /ta imot tilbakemeldinger.

Ansvarlig for disse refleksjonsgruppene har utdanning i veiledningspedagogikk, noe vi opplever som positivt med tanke på å verdsette personalets kompetanse og bruke denne aktivt i relevante situasjoner. I barnehagens ulike basemøter bruker personalet praksisfortellinger som grunnlag for refleksjon utfra et skjema med refleksjonsspørsmål som barnehagen har utviklet. Dette ser vi gir viktige muligheter til å snakke om og undersøke praksis, skape kunnskap sammen, og avklare hvilken betydning dette har for videre praksis.

I vår tid i Futura har vi deltatt i to ulike refleksjoner rundt praksisfortellinger/ caser. Vi opplever at personalet er gode på å stille spørsmål, veilede hverandre til å finne gode løsninger og på å gi gode tilbakemeldinger til hverandre underveis i prosessen. Det å bruke et støtteark med refleksjonsspørsmål opplever vi som at personalet synes er nyttig selv om vi har fått forståelse for at man ikke følger denne slavisk, men har den som utgangspunkt for refleksjon.

Personalet forteller at de involvere barns stemme i vurderingsarbeidet ved å observere barns interesser og reaksjoner, og tolke barns uttrykk i hverdagens samspill. En kontinuerlig evaluering gir gode muligheter til å ivareta barn perspektiver i et jevnt vurderingsarbeid hvor personalet kan justere både egen praksis og barnehagens leikemiljø.

Praksis som kan bli bedre:

Futura barnehage har tydelig fokus på det å skape en felles praksis og en felles forståelse rundt ulike pedagogisk tema. I personalmøtet kommer det frem at ansatte opplever at barnehagen ikke har et felles syn på lek og leikens betydning. Foresatte gir uttrykk for at de ser store variasjoner knytta til personalets deltakelse i lek, både fra person til person, ute og inne og mellom de ulike basene. Dette er også noe vurderere har observert i vurderingsdagene, og det kan synes som det er "stor strekk i laget". Vi ser det som særlig viktig at barnehagen tar tak i og skaper refleksjoner rundt lek og personalets rolle i barns lek.

Barnehagens ledelse er tydelige på at de arbeider kontinuerlig for å skape en god tilbakemeldingskultur, samtidig som at det i personalmøte kommer frem at ikke alle har den samme oppfatningen. Her kan det ligge en utfordring i å ha med seg alle, og hvordan sikre systematisk oppfølging av arbeidet får betydning i hverdagen. Samtidig stiller vi spørsmål om og hvordan det er synliggjort en felles forståelse for hva en tilbakemeldingskultur er. Personalet gir uttrykk for at det er særlig i hverdagen det er vanskelig å gi hverandre tilbakemeldinger, og at det oppleves særlig utfordrende å stille spørsmål ved medarbeideres handlinger i hverdags situasjoner.

Et av våre tegn på god praksis omhandler det å få med barnets stemme i vurderingsarbeidet, noe barnehagen praktiserer på gode måter. Vi stiller likevel spørsmål ved barnehagens skriftlige dokumentasjon av barnets uttrykk med tanke på å bruke dette i det videre arbeidet med planlegging og gjennomføring av pedagogisk opplegg, og som kilde til kollektiv læring i barnehagen.



6. Videre arbeid og spørsmål til refleksjon

Styreren og barnehageeieren overtar ansvaret for utviklingsarbeidet. De må prioritere og ta eierskap. Starten på dette arbeidet er å organisere utviklingsarbeidet. De må ta stilling til om de skal involvere hele personalet i organiseringen eller ei utvalgt arbeidsgruppe.

Dersom de velger en utvalgt arbeidsgruppe, har deltakerne i gruppa ansvar for å inkludere resten av personalet i arbeidet, gjerne avdelingsvis. Det er òg viktig å huske på at eieren og foreldrerepresentantene skal delta i det videre arbeidet med kvalitetsutvikling i barnehagen. Det er en viktig forankring at personalet og foreldrene får delta i arbeidet med å reflektere over, drøfte og analysere innholdet i denne rapporten. Dette er grunnlaget for videre arbeid.

Denne vurderingsrapporten har ikke til formål å komme med konkrete forslag til hvordan barnehagen skal gripe fatt i utviklingsarbeidet, men vi foreslår noen refleksjonsspørsmål for å hjelpe barnehagen til å komme i gang med utviklingsprosessen. Aktuelle refleksjonsspørsmål kan være:

- Hva vil personalet inspirere til i uteleiken for de minste barna?
- På hvilken måte kan personalet bidra til å øke foreldrenes forståelse av barnehagefaget?
- Hvordan skape sterkere felles forståelse i personalgruppa for barns leik og personalets rolle i barns leik?
- Hvordan gir dagsrytmen godt rom for barn til å være i leik?
- Hvilken plass har leiken i Futura barnehage?
- Hvordan blir barns interesser og innspill møtt og fulgt opp i leik?
- Hvordan få innspill og kunnskap fra kurs til å få betydning for /i praksis?
- Hvordan kan dere utvikle barnehagen som en organisasjon hvor dere skaper kunnskap sammen?
- Hvordan skape større felles forståelse for sentrale begrep i barnehagens viktige pedagogiske satsning, som for eksempel begreper som tilbakemeldingskultur?
- Hvordan involverer barnehagens ledelse og personale nye ansatte i eksisterende utviklings – og endringsarbeid?
- Hvordan blir kunnskap og endringer dokumentert og synliggjort?
- Hvordan vil barnehagens ledelse tydelig prioritere arbeidet med å reflektere rundt personalets rolle i barns leik?
- Har barnehagen en felles forståelse og praksis for håndtering av personvernreglene, med tanke på sending av bilder på mms/telefon hjem til foreldrene?
- Hvordan kan barnehagen arbeide for å sikre en god og tydelig sammenheng mellom teori og praksis?

7. Oppfølgingsavtale etter ekstern barnehagevurdering

Denne avtalen må sees i sammenheng med plan for «Pilotprosjektet ekstern barnehagevurdering og veiledning i Fosenregionen, 2019 – 2021».

Styrers ansvar:

- Barnehagevurdererne presenterer rapporten for personalet i barnehagen. Styrer sørger for at oppvekstansvarlig, politisk barnehageeier, PPT og FAU er representert når rapporten legges fram.
- Rapporten sendes umiddelbart til oppvekstansvarlig.
- Styrer melder **innen 1 uke** tilbake til regionkonsulenten om erfaringer med ekstern barnehagevurdering på tilsendt skjema.
- **Innen 8 måneder:**
 - Styrer presenterer rapporten for politikerne i hovedutvalg for oppvekst med oppvekstansvarlig i kommunen til stede.
 - På bakgrunn av det som kommer fram i rapporten setter styrer, i samarbeid med fagpersoner fra DMMH, opp en prioritert plan for forbedringstiltak. Styrer presenterer plan for forbedringstiltak på ledermøte og for barnehageeier.
 - Det foretas en skriftlig evaluering av tiltakene. Har arbeidet med rapporten ført til de endringer man ønsker?
I denne prosessen er det viktig at vi hører på flere stemmer, både barnehageeier, ansatte i barnehagen og ikke minst foreldre og barn.
Evalueringen sendes oppvekstansvarlig og presenteres for politikerne i hovedutvalg for oppvekst.
- Tilbakemelding på arbeidet med utfordringene i vurderingsrapporten skjer som del av tilstandsrapporten/årsmeldinga hvert år til barnehageeier.

Barnehageeiers / oppvekstansvarliges ansvar:

- Barnehageeier/oppvekstansvarlig involveres i valg av tema for ekstern vurdering.
- Tema forankres i kommunens/barnehagens satsingsområder.
- Oppvekstansvarlige har veiledningsansvar/oppfølgingsansvar.
- Rapporten tas inn i lederavtalen med styrerne og brukes i utviklingssamtalene.
- Rapporten skal være et verktøy i en utviklingsplan på barnehage/kommunenivå.
- Rapporten skal inn i tilstandsrapporten eller som vedlegg til denne.
- Oppvekstansvarlig etterspør evalueringen etter 8 måneder.

Vedlegg 1 - Deltakere i vurderinga

Alle som har vært i barnehagen i vurderingsuka, er deltakere på bakgrunn av observasjoner, uformelle samtaler og eventuell deltaking på møte og samtaler. Her er en oversikt over hvor mange som har deltatt under vurderingsuka, og en begrunnelsen for valg av samtaledeltakere.

Barnehagen har tre team (småbarn, to storbarn, hvor den ene inkluderer en utegruppe). Teamene består av 3 og 4 baser. Vi har i hovedsak fulgt et team hver dag. Vi har hatt samtale med til sammen 5 barn i to grupper. To jenter og to gutter pluss ei jente, alle i 4 –5 års alderen. Barna var valgt ut av teamledere på storbarnsavdelingene. Vi har i tillegg snakket med barn mer uformelt i hverdagen.

På foreldremøtet var det 15 foresatte, og alle teamene var representert. På personalmøtet var det 31 deltaker fra alle basene. I tillegg to av teamlederne, som er en del av barnehagens ledelse. I tillegg har vi snakket mer uformelt med personalet i løpet av vurderingsdagene. Vi har deltatt på to morgenmøter med ledelsen, et ledermøte, og et basemøte. De siste to møtene valgte vi ut for å få nærmere innblikk i refleksjonsarbeid, møtenes innhold og barnehagen som lærende organisasjon. Alle vurderingsdagene startet og avsluttet med samtale med styrer. Utfra barnehagens ledelsesorganisering valgte vi å ha med teamleder på oppsummerende samtale på slutten av dagen, og ved overlevering av rapport siste dag.

Vedlegg 2 – Tidsplan

Det var avsatt 4 dager til å vurdere barnehagen. Før oppholdet i barnehagen hadde vurderere telefon- og mailkontakt med styreren, de fikk informasjon om gjennomføringa av ståstedsanalysen, fikk tilsendt dokument fra barnehagen, utformet fremtidsbildet, laget tidsplaner, leste seg opp på vurderingstemaet og forberedte dokumenter som skulle brukes under vurderinga. Under selve vurderingen var vurderere i barnehagen i tre dager. Fjerde dagen ble brukt til rapportskrivning og presentasjon for barnehagepersonalet, eier og foreldrerepresentanter i Samarbeidsutvalget. I forkant og underveis forberedte vurdererne informasjon, metoder og verktøy, og de drev informasjonsarbeid og oppsummeringer. Styreren ble oppdatert om arbeidet hele veien.

Å gjennomføre en kvalitetsvurdering på tre dager er knapp tid, og det innebærer en vurdering på et avgrenset område.

Tidsplan

Vurderingsuke: 45		Hva skal skjer?	Ansvar
Mandag 4.11.19	08.30 08.45 09.00 10.30 11.00-12 1230- 1330 1400-1430 19.00-20.30	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Samtale med styrer ❖ Morgenmøte med teamledere og styrer ❖ Grupper, organisert aktivitet på småbarn ❖ Samlingsstund på småbarn ❖ Arbeidslunsj Maiken og Kjersti ❖ Ledermøte ❖ ❖ Oppsummering av dagen med styrer ❖ Forberedelse foreldremøte ❖ Foreldremøte ❖ Oppsummering av dagen, og forberedelse av neste dag 	Vurdererene
Tirsdag 5.11.19	0800-0830 08.30 09.00-10.00 1015 - 1045 11.00-12.30 12.30 13.00 1400 - 1430 17.00-19.30	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Samtale m/styrer ❖ Observasjon i 1. etasje ❖ Grupper 1. etasje ❖ ❖ Barnesamtale (3 barn), 1. etasje ❖ Arbeidslunsj Maiken og Kjersti ❖ Barnesamtale (2 barn), 2. etasje ❖ Observasjon, 1.etasje ❖ ❖ Oppsummering av dagen med styrer ❖ Forberede personalmøtet ❖ Personal møte ❖ Oppsummering av dagen, og forberedelse av neste dag 	Vurdererene
Onsdag 6.11.19	0800-0830 09.00 11.00-12 12.00 14.30-15	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Samtale m/styrer ❖ Observasjon, 2. etasje ❖ Basemøte (Skrenten) ❖ Observasjon, 2. etasje ❖ Arbeidslunsj Maiken og Kjersti ❖ Uteleik/leik – Kongla ❖ ❖ Oppsummering av dagen med styrer ❖ Etterarbeid og rapport 	Vurdererene
Torsdag 7.11.19	08.00 15.00-16 16.30-17.30	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Rapportskriving ❖ Møte med styrer. Overlevering av rapporten ❖ Personalmøte, med barnehageeier og FAU til stede. 	Vurderene

Vedlegg 3 – Metoder

Tema og tid til rådighet påvirket valg av metoder. I vurderingsprosessen i denne barnehagen ble følgende metoder brukt:

Før vi startet vurderingsdagene har vi som vurderere lest ulike dokumenter fra barnehagen; som for eksempel års- og utviklingsplan og ståstedsanalyse. I vurderingsdagene har vi observert personalet og barn på de ulike basene både ute og inne. I tillegg har vi hatt samtaler med barn og personalet utfra halvstrukturerte intervju knytta til vurderingsområdet. Her har vi vært nysgjerrig på det vi ser og bygd videre spørsmål rundt det vi ser og hører.

Foreldre og personalet fikk spørsmål til forberedelse i god tid før møtene, hvor spørsmålene ble diskutert i grupper og delt i plenum

For å fange lik tematikk hadde vurdererne i forkant utarbeidet ulike samtaleguider til hjelp for samtaler med barnehagebarn, foreldre, assistenter/fagarbeidere og pedagoger.

Vi observerte i hverdags situasjoner inne og ute, samlingsstunder, leik og samspill.

På forhånd sendte barnehagen relevante dokumenter til vurdererne:

- Års og utviklingsplan, kommunedelplan oppvekst, månedsplaner, møteplan.
- Personalets ståstedsanalyse

I løpet av vurderingsdagene fikk vi også skjema som viser spørsmål til refleksjon og plan for refleksjonsgruppene.

Forberedelse av barna

Vurdererne sendte en presentasjon av seg selv til barnehagen før vurderingen. Barnehageansatte fikk i oppdrag å forberede barna på besøket, og hvorfor vurdererne skulle være i barnehagen. Barna fikk kjennskap til vurderingstemaet og spørsmålsguiden før vurderingen.

Møte med foresatte

Foresatte fikk mulighet til å involvere og engasjere seg i prosessen. En god dialog mellom hjem og barnehage er en forutsetning for god barnehageutvikling. De foresatte fikk kjennskap til vurderingstemaet og spørsmålsguiden før vurderinga, og ble oppfordret til å reflektere individuelt over barnehagen sin praksis før møtet. I løpet av vurderingen hadde vurdererne møte med foreldre hvor hele foreldregruppa var invitert. Det møtte 15 av barnas foresatte, hvor også leder for foreldreutvalget var representert.

Møte med styreren

Under vurderingsdagene fikk styreren daglig orientering og oppsummering fra vurdererne. Vi involverte også teamledere i disse samtalene, da teamledere er en vesentlig del av barnehagens ledelse. Styreren har en nøkkelrolle i utviklingsarbeidet som barnehagen skal ta tak i når rapporten er overlevert. En god dialog med styreren danner grunnlaget for gjensidig forståelse av barnehagen sin nå-situasjon og for videre arbeid.

Vedlegg 4 – Intervjuguide til barna

Intervjuguide barna:

Barna: Alle barn er inkludert i leik	<ul style="list-style-type: none">• Barna opplever å bli sett• Barna opplever inspirerende leikemiljø• Barna erfarer verdsettelse for sin leik• Leiken skaper god samhandling mellom barn og personale og barn imellom
---	---

- Hvor er det arti å leike på barnehagen? (hva liker du best å leike i barnehagen?)
- Hva gjør voksne i barnehagen?
- Kan voksne leike? (Leiker de voksne i barnehagen?)
- Er de voksne sammen med dere i leiken? (Er de voksne interessert i det du leiker?)
- Har du alltid noen å leike med? (har du noen du liker å leike med i barnehagen?)
- Hva gjør dere om dere blir uenig i leiken? (hender det at dere blir uenige i leiken?) (hvem får du hjelp fra når det blir vanskelig i leiken?)
- Kan du holde på med det du synes er arti å holde på med i barnehagen?

Vedlegg 5 – Intervjuguide til foresatte

<p>Foresatteperspektivet</p> <p>Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet, ta vare på barns behov for omsorg og leik</p>	<ul style="list-style-type: none">• Foresatte opplever å bli tatt på alvor• Foresatte får jevnlig informasjon om barnets leik• Foresatte opplever at barn er inkludert i leik• Foresatte opplever at personalet er aktive sammen med barn i leik
--	---

Spørsmålsguide foresatte:

1. Hvordan opplever du dialogen med personalet?
2. Hvordan får du informasjon om barnets leik i barnehagen?
3. Opplever du at barnet ditt har noen å leike med?
4. Opplever du at noen barn ikke har noen å leike med?
5. På hvilken måte ser du at personalet er aktivt med i barns leik?

Vedlegg 6 – Intervjuguide til personalet

Intervjuguide personalet i Futura - ekstern vurdering nov. 2019

Informasjon innsamles og arbeides videre med på personalmøtet.

- Refleksjoner i grupper hovedsakelig tilknyttet kvalitetsmålet for personalet:

Personalet fremmer et inkluderende miljø hvor alle barn kan delta i leik

I tillegg starter alle gruppene refleksjonen med følgende spørsmål: **Hva er personalets rolle i leik?**

1. **Personalet er delaktige i barns leik**
 - På hvilken måte er personalet delaktige i barns leik?
 - Skal personalet alltid være deltakende i barns leik? Begrunn.
 - Beskriv ulike former for deltakelse i barns leik.
2. **Personalet skaper inspirerende leikemiljø**
 - Hva legger dere i begrepet «leikemiljø»?
 - På hvilken måte kan personalet skape et inspirerende leikemiljø?

- Hvordan blir barn inspirert av barnehagens leikemiljø?
- 3. Personalet veileder barn i leiken**
 - Beskriv ulike måter å være en støttende voksen i barns leik.
 - Beskriv ulike måter å veilede barn i leiken på
- 4. Personalet støtter barnas initiativ til leik med andre barn.**
 - Beskriv hvordan du/ dere kan inkludere barn i leik med andre barn
 - Beskriv hvordan du støtter barn til å komme inn i leik, og til å bli værende i leik.

Alle barn blir inkludert i leik

- 1. Barna opplever å bli sett**
 - Hvordan vet du at barn opplever å bli sett?
 - Hva gjør du for at barn skal kjenne seg sett?
- 2. Barna opplever et inspirerende leikemiljø**
- 3. Barna erfarer verdsettelse for sin leik**
 - På hvilken måte viser personalet at de verdsetter barns leik?
- 4. Leiken skaper god samhandling mellom barn og personale og barn imellom**
 - På hvilken måte kan leiken synliggjøre relasjoner?
 - Hvordan styrker du relasjoner i leik

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet, ta vare på barns behov for omsorg og leik

- 1. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet, ta vare på barns behov for omsorg og leik**
 - Hvordan opplever du dialogen med foresatte?
 - Hvordan informerer du foreldre om barns leik?

Barnehagen er en lærende organisasjon som systematisk vurderer personalets rolle i barns leik

- 1. Ledelsen setter i gang og følger opp personalets refleksjon over egen rolle i leiken**
 - På hvilken måte arbeider dere med refleksjon over egen rolle i leik? Beskriv kort.
 - Hvordan skaper dere felles refleksjon?
- 2. Personalet involverer barns stemme i vurderingsarbeidet**
 - Hva er barnas rolle i vurderingsarbeidet?
 - Hvordan får dere tak i barnets stemme/barns stemmer i vurderingsarbeidet?
- 3. Ledelsen fremmer kultur for konstruktive tilbakemeldinger**
 - Hvordan arbeider dere med konstruktiv tilbakemeldingskultur?
 - Er ledelsen i barnehagen foregangspersoner innen dette arbeidet? beskriv
- 4. Barnehagen gjennomfører veiledning systematisk**
 - Beskriv hvordan dere arbeider med veiledning i deres barnehage.